Košice, 16. marec 2021

TLAČOVÁ SPRÁVA

Už rok pomáhajú študenti Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach slovenskému zdravotníctvu v súvislosti s ochorením COVID-19

V prvej línii sú stovky medikov, ale aj študenti zdravotníckych študijných programov Ošetrovateľstvo, Fyzioterapia a Verejné zdravotníctvo, či doktorandi

Dekan prof. MUDr. Daniel Pella, PhD.: *„Je to pre nich veľká pracovná a životná skúsenosť, ale tiež psychická záťaž, keďže sa stretávajú aj so smutnými osudmi“*

Pred rokom začali pomáhať prví košickí medici ako dobrovoľníci v Call centre Regionálneho úradu verejného zdravotníctva a pri triáži pacientov na urgentných príjmoch v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice. Kým v prvej vlne ich vypomáhali desiatky, aktuálne už stoja v prvej línii stovky študentov Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach.

Slovenskému zdravotníctvu sú nápomocní nielen študenti študijného programu Všeobecné lekárstvo a Zubné lekárstvo, ale aj študenti zdravotníckych odborov Ošetrovateľstvo, Fyzioterapia a Verejné zdravotníctvo. Najviac - až 170 - ich pomáha v UNLP Košice a vyše dvadsať nastúpilo v uplynulých dňoch do Východoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb. Ďalší pracujú pre rôzne ďalšie zdravotnícke zariadenia na východnom Slovensku, alebo aj iných mestách, odkiaľ pochádzajú, z ktorých mnohé spadajú pod spoločnosť Agel alebo Svet zdravia-ProCare, alebo realizujú odbery a vyhodnocujú antigénové testy v na mobilných odberových miestach, prípadne vypomáhajú v očkovacích centrách.

„Sme hrdí na všetkých našich študentov, ktorí v danej situácii rôznymi formami pomáhajú nemocniciam a odberovým miestam v rôznych kútoch Slovenska, keďže sa aktuálne učia dištančne z domu. Pre študentov je to príležitosť získať neoceniteľné skúsenosti z praxe, ale akiste je to pre nich aj psychicky náročné obdobie, keďže majú

Kontakt: adresa: Trieda SNP 1, 040 11 Košice, tel: 055 234 3220, mobil: 0905 344 299
e-mail: jaroslava.oravcova@upjs.sk web: www.medic.upjs.sk

počas dňa online výučbu, a popoludní, v noci alebo cez víkendy pracujú, a to neraz fyzicky dosť náročne a s veľkým psychickým vypätím, keďže sa na kovidových oddeleniach stretávajú aj so smutnými osudmi a bezmocnosťou. Aj o tom je však každodenná práca lekárov a sestier. Držíme im všetkým palce v tejto veľkej škole života!“ konštatuje dekan Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach prof. MUDr. Daniel Pella, PhD.

Ako poznamenáva prodekanka pre pedagogickú činnosť v 4. - 6. ročníku študijného programu Všeobecné lekárstvo na UPJŠ LF doc. MUDr. Želmíra Macejová, PhD., MPH, mim. prof., v boji s pandémiou pomáhajú nielen slovenskí, ale aj zahraniční študenti Lekárskej fakulty UPJŠ. ***„Kvôli dištančnej výučbe odišlo množstvo našich študentov do svojich domovských krajín, kde takisto pomáhajú v nemocniciach – máme informácie o takýchto študentoch z Poľska, Nemecka, Talianska, Španielska, ale aj iných krajín. Veľmi nás teší, že toto náročné životné obdobie naši študenti či už tu na Slovensku, alebo v zahraničí, veľmi statočne zvládajú a našťastie nemáme žiadne informácie o tom, že by niekto z nich bol vážnejšie ohrozený na zdraví,“*** hovorí prodekanka Želmíra Macejová, podľa ktorej získavajú študenti v nemocniciach neoceniteľné skúsenosti nielen z praxe, ale aj reálneho života.

Pomoc študentov Lekárskej fakulty UPJŠ veľmi oceňuje výkonný riaditeľ Univerzitnej nemocnice L. Pasteura Košice pre liečebno-preventívnu starostlivosť MUDr. Martin Paulo, podľa ktorého začiatkom tohto roka medici promptne zareagovali na výzvu nemocnice kvôli chýbajúcemu zdravotníckemu personálu. ***„Už od jesene nám vypomáhalo zhruba sto študentov Lekárskej fakulty UPJŠ, ale potrebovali sme ich na výpomoc ďalších sedemdesiat, keďže naši zdravotníci boli už veľmi vyčerpaní a mnohí boli v karanténe, alebo práceneschopní kvôli Covidu. Študenti teraz pracujú na nekovidových aj kovidových pracoviskách a veľmi si vážime, že nám pomáhajú prekonávať toto náročné obdobie pandémie. Verím, že aj pre nich to bude veľká skúsenosť do budúcna,“*** podotýka výkonný riaditeľ UNLP.

Pomoc študentov koordinujú členovia Akademického senátu Lekárskej fakulty UPJŠ za študentskú časť

Záujemcov o pomoc zdravotníckym zariadeniam a iným zložkám v súvislosti s Covidom koordinujú členovia Akademického senátu Lekárskej fakulty UPJŠ za študentskú časť.

„Pomoc medikov usmerňujeme od marca minulého roka, kedy sa na nás ako prvá nemocnica obrátila UNLP Košice s požiadavkou na zabezpečenie triedenia pacientov na urgentných príjmoch a prácu v call centre. Následne pribúdali žiadosti z ďalších košických a regionálnych nemocníc a najnovšie aj z mobilných odberových miest. Vždy, keď je potreba, kontaktujeme spolužiakov predovšetkým cez sociálne siete a hľadáme záujemcov, aby sme čo najskôr vyhoveli požiadavke, keďže zväčša sa jedná o urgentné záležitosti,“ hovorí členka Akademického senátu UPJŠ LF Ester Tomajková, študentka 5. ročníka Všeobecného lekárstva na UPJŠ LF.

Sama pracuje na viacerých miestach a to na Urologickej klinike, vo Veľkokapacitnom očkovacom centre a vo Výjazdovej očkovacej službe Univerzitnej nemocnice L. Pasteura, ktorá očkuje klientov a zamestnancov priamo v domovoch sociálnych služieb. Okrem toho testuje antigénovými testami v jednom mobilnom odberovom mieste a je členkou Intervenčného tímu Ministerstva zdravotníctva SR.

„Intervenčný tím vznikol na rýchle riešenie požiadaviek zo strany DSS a opatrovateľských zariadení, alebo marginalizovaných skupín v spojitosti s pandémiou koronavírusu na testovanie obyvateľov, inštruktáž o používaní ochranných pomôcok, alebo na personálnu výpomoc zariadeniam postihnutých ochorením,“ objasňuje študentka.

Prečo pomáhajú naši študenti zdravotníctvu a ako to zvládajú? Prinášame Vám vyjadrenia aspoň niektorých z nich:

• **Klaudia Pištejová, študentka 5. ročníka Všeobecného lekárstva na UPJŠ LF:**

„Skĺbenie práce v nemocnici a na odberovom mieste so školou nie je jednoduché, no beriem to ako službu verejnosti a prípravu na moje budúce lekárske povolanie“

„Pracujem ako pomocná sila v nočných službách na Jednotke intenzívnej starostlivosti Neurologickej kliniky v UNLP na Triede SNP 1. Na tomto pracovisku som začala pracovať ešte pred súčasnou pandemickou situáciou v januári minulého roka s cieľom získať nové skúsenosti i vedomosti v oblasti neurológie, mať častejší kontakt s pacientmi a priučiť sa fungovaniu v nemocničnom kolektíve. Moje očakávania sa viac než naplnili, aj kvôli tejto nepredvídateľnej situácii s Covidom. Okrem práce na neurologickej klinike momentálne vypomáham aj v jednom z mobilných odberových miest a aj keď skĺbenie práce v nemocnici a odberovom mieste so školou nie je vždy jednoduché, beriem to ako službu verejnosti a tiež prípravu na moje budúce lekárske povolanie.

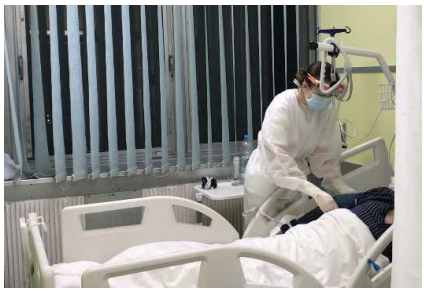

Ako väčšina zdravotníkov som aj ja počas prichádzajúcich vĺn koronakrízy zažívala, a stále zažívam, rešpekt pred touto nákazou. Najväčší strach som mala na začiatku, keď naše zdravotníctvo nebolo úplne pripravené, ani dobre vybavené na túto situáciu, keďže chýbali rúška a ďalšie ochranné pomôcky. No nemala som ani tak obavy o seba, ako obyčajný ľudský strach o svoju rodinu, najmä starých rodičov, s ktorými bývam.

Práca v nemocnici počas pandémie ma drží v realite vážnosti tejto situácie. Nevnímam ju len cez štatistické čísla na internete, ale predovšetkým cez realitu, ktorú v nemocniciach zažívame. Aj preto súčasný stav nezľahčujem a snažím sa aj v mojom okolí nasmerovať ľudí, aby dodržiavali preventívne opatrenia a mysleli na tých zraniteľných. Veď to, že sa chránime a dodržiavame opatrenia, je to najmenej, čo môžeme urobiť - a pri tom to znamená tak veľa pre zdravie nás samých, aj ľudí okolo.“

• **Alexandra Duláková, študentka 4. ročníka Všeobecného lekárstva na UPJŠ LF:**

„Komunikácia s malými pacientmi a rodičmi pri triáži v nemocnici v rôznych situáciách ma profesionálne posúva - je to dobrá skúsenosť pre budúcu prácu“

„Už takmer rok vypomáham v Detskej fakultnej nemocnici v Košiciach, pričom pracujem ako zdravotnícky pracovník pri vstupe do nemocnice na takzvanej triáži pacientov a návštevníkov. Moja práca spočíva v kontrole zdravotného stavu a epidemiologickej anamnézy u osôb, ktoré k nám prichádzajú. Taktiež dozerám na dodržiavanie aktuálnych epidemiologických opatrení – nosenie rúšok, dezinfekcia rúk a podobne. Takto riadená regulácia pri vstupe do nemocnice nám napomáha zvýšiť bezpečie pre ambulantných i hospitalizovaných pacientov, ale aj ďalší nemocničný personál.

Musím povedať, že práca s ľuďmi je zaujímavá a rôznorodá. Kontakt s detskými pacientmi je niekedy náročnejší aj v tom, že prichádzajú do nemocnice spolu s rodičmi alebo inými dospelými, ktorých nevhodné správanie neraz komplikuje naše snaženie. Žiaľ, ja aj moji kolegovia sa občas stretávame s negatívnymi postojmi či agresivitou, čo nám sťažuje prácu. Každému sa snažíme rozumne vysvetliť podstatu potrebných opatrení, aby ľudia pochopili ich zmysel a boli sami obozretnejší, zodpovednejší a tolerantnejší voči ďalším pracovníkom nemocnice.

Takéto situácie nás však profesionálne posúvajú, je to dobrá skúsenosť pre našu budúcu prácu. Pre nás ako medikov a budúcich lekárov je dôležité naučiť sa komunikovať a pracovať s ľuďmi, pretože nie každý to prirodzene ovláda. Myslím si, že je to skvelá príležitosť vyskúšať si niečo nové a zároveň prispieť k dobrej veci. Pomôcť pacientom a nemocnici, ale aj vlastnému štúdiu. A to nielen po vedomostnej stránke, ale aj otázke vlastného psychického rozvoja, keďže sa na urgentnom príjme stretávate s rôznymi prípadmi a vidíme reakcie starších kolegov, čo budeme môcť neskôr využiť vo svojej praxi. Pocit prospešnosti zas posilňuje odhodlanie pokračovať, hlavne keď človek vidí aj pozitívnu odozvu, vďačných rodičov a spokojných malých pacientov.“

• **Petra Kmecová, študentka 2. ročníka Ošetrovateľstva na UPJŠ LF:**

„Je to obrovská škola života – úmrtia, ktoré vidím, ma už psychicky zocelili“

„Počas druhého celoplošného testovania som pomáhala na odberných miestach v Prešove a momentálne pracujem na oddelení anestéziológie a intenzívnej medicíny v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura Košice na Rastislavovej ulici, teda v covidovej časti. Ako študentka druhého ročníka ošetrovateľstva som sa tak vôbec prvý krát ocitla na oddelení s najťažšími stavmi v nemocnici. Ako úplný začiatočník - študentka s jednosemestrálnou praxou - sa aj vzhľadom na situáciu s Covidom toho musím veľa učiť. Moja práca je zodpovedná a náročná, najmä na prijatie dôležitých informácií vo veľmi krátkom čase. Rukami mi prechádza množstvo liekov pre pacientov a zvládnuť je potrebné hygienu pacientov, aj odbornejšie výkony pod dohľadom odborného personálu. Učím sa pracovať s umelou pľúcnou ventiláciou, tracheostómiou, infuzomatmi a injektomatmi, brochoskopiou, centrálnym venóznym katétrom, asistovala som už aj pri zavádzaní arterialnych kanýl, pomáham s dokumentáciou...

Pacienti ležiaci na OAIM sa nachádzajú v ťažkých stavoch, sú obklopení prístrojmi, majú rôzne vývody z biologických, či umelo vytvorených otvorov, ak je to potrebné. Pohľad na nich by nikoho nenechal chladným a mňa to zvlášť chytá za srdce v tejto situácii, keď nie každý, kto potrebuje pľúcnu ventiláciu, ju môže aj reálne dostať. Laická verejnosť si

vážnosť tejto situácie často neuvedomuje a stále je dosť ‚popieračov Covidu'. Pritom informácia, že pacient, pre ktorého momentálne nie je na pľúcnej ventilácii voľné miesto a musí čakať, kedy sa uvoľní – pričom sa dusí a on ani my nevieme, či to vydrží – vás naozaj dostane do kolien. Rovnako ako byť svedkom rozhodovania sa lekárov, či sa usilovať zachrániť život staršiemu alebo radšej mladšiemu pacientovi, alebo vnímanie posledných chvíľ muža vo vedľajšej izbe, ktorý je vo veku vašich rodičov... Nachádzame sa naozaj v alarmujúcej situácii - aktuálne má náš najstarší pacient iba čosi cez päťdesiat rokov. Preto musím konštatovať, že ma táto práca veľmi ovplyvnila a svojím spôsobom aj zmenila. Naučila som sa mnoho nového a úmrtia, s ktorými som sa stretla, ma psychicky zocelili... Viem, že tu zažijem ešte veľa ťažkých chvíľ, ale želám si z tejto náročnej práce vyťažiť maximum pre svoju ďalšiu prax - je to obrovská škola života, aj keď častokrát veľmi neľútostná!"

• Mgr. Nikola Pelechová, interná doktorandka na Ústave verejného zdravotníctva a hygieny UPJŠ LF:

„Je to dobrý pocit, vedieť nejako pomôcť v čase núdze"

„Momentálne navštevujem 3. ročník doktorandského štúdia a v rámci mojej dizertačnej práce sa venujem kardiovaskulárnemu riziku u stredoškolákov a vysokoškolákov. Aj keď nie som študentkou medicíny, mala som potrebu pomôcť, preto som sa koncom minulého roka zúčastnila ako zdravotník celoplošného testovania. Aj tento rok som pomáhala počas januára a februára pri antigénovom testovaní na jednom z odberových miest v Košiciach, kde som vyhodnocovala antigénové testy. Bola to pre mňa cenná skúsenosť, spoznala som vďaka tomu plno skvelých ľudí a cítila som sa ako študentka verejného zdravotníctva osožná. Je to dobrý pocit, vedieť nejako pomôcť v čase núdze, ktorú Slovensko v posledných mesiacoch zažíva. Ostáva veriť, že sa tá zlá karta čoskoro obráti."

• Šimon Gerek, 3. r. VL na UPJŠ LF a Eva Šupšáková, 6. r. VL na UPJŠ LF:
„Ľudia prichádzajú na testovanie rôzne naladení, ale empatia a úsmev pomáha"

Pri antigénovom testovaní vo Svidníku, odkiaľ pochádzajú, pomáhali aj študenti UPJŠ LF **Šimon Gerek** (3. ročník Všeobecného lekárstva) a **Eva Šupšáková** (6. r. Všeobecného lekárstva). Stretávali sa s rôznymi reakciami občanov, niektorí prichádzali so stresom alebo negatívne naladení - ***„ale s milým prístupom sa dá všetko zvládnuť – a niektorí povedali, že tak dobre ich ešte nikto nevytrel,"*** smeje sa Šimon, podľa ktorého empatia a úsmev rúcajú bariéry.

• Gabriela Lachváčová, študentka 5. ročníka Všeobecného lekárstva na UPJŠ LF:
„Bežný človek nevie, čo sa deje za múrmi nemocnice – nie je jednoduché vidieť to z tejto strany“

„Od decembra pracujem v MOM-kách ako vytierač a administrátor a od februára tohto roka aj na lôžkovom oddelení IV. internej kliniky v univerzitnej nemocnici, v červenej kovidovej zóne. Zareagovala som na výzvu UNLP medikom kvôli chýbajúcemu personálu, pretože sa pripravujem na povolanie lekára a podať pomocnú ruku v týchto ťažkých časoch mi príde ako poslanie. Vypomáham sestrám na oddelení so starostlivosťou o pacientov, s prípravou a podávaním liečiv a bežným chodom pracoviska. Pacienti si ma často mýlia so ‚sestričkou', ale nemajú problém s tým, že sa o nich stará medička, keď ich opravím. Moje okolie ma v tomto rozhodnutí podporovalo a stále podporuje aj napriek riziku Covidu, s ktorým sme v kontakte. Bežný človek nevie, čo sa deje za múrmi nemocnice, nevie, že zdravotnícky personál denno-denne ohrozuje vlastný život, aby mohol uľahčiť pacientom, ktorí sú častokrát pripútaní na lôžko a dýchajú len vďaka prístrojom. Nevie, že človek nakazený Covidom-19 nemá jasnú prognózu, a jeho stav sa mení z hodiny na hodinu... ‚Koronu' nie je treba podceňovať - tí, ktorí ju prekonali alebo s ňou momentálne bojujú, vedia aké nepríjemné, nevyspytateľné a devastujúce toto ochorenie môže byť. Pacienti s ním každý deň bojujú doma aj v zdravotníckych zariadeniach, mnohí sú zavretí v nemocnici celé týždne bez rodiny a priateľov – a nemajú istotu, či ich ešte niekedy uvidia. Nie je jednoduché vidieť to z tejto strany, ktorá je bežnému človeku vzdialená. Môj odkaz ostatným znie: To najmenej, čo môže každý spraviť v tejto situácii pre iných, je chrániť seba aj iných pred týmto smrtiacim vírusom svojim zodpovedným správaním a ochranou horných dýchacích ciest.“

Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach od svojho založenia v septembri 1948 pripravila na svoje budúce povolanie už vyše 12-tisíc úspešných absolventov. Od roku 1992 umožňuje absolvovať štúdium všeobecného lekárstva a zubného lekárstva aj v anglickom jazyku a túto možnosť využívajú v súčasnosti mladí ľudia z vyše 50 krajín sveta. Okrem doktorského štúdia v študijných programoch všeobecné lekárstvo a zubné lekárstvo v slovenskom a anglickom jazyku ponúka fakulta aj bakalárske a magisterské štúdium ošetrovateľstva, fyzioterapie a verejného zdravotníctva. Realizuje tiež postgraduálne vzdelávanie - doktorandské štúdium a ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov, vrátane špecializačného štúdia. Popri pedagogickej činnosti vyvíja bohaté vedecko-výskumné aktivity v rámci rôznych národných a medzinárodných projektov.

Na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach aktuálne študuje v dennej forme vyše tritisíc študentov v I. a II. stupni vysokoškolského štúdia – k októbru 2020 ich bolo celkovo 3064. Najviac študentov navštevuje **doktorské študijné** programy všeobecné a zubné lekárstvo v slovenskom alebo anglickom jazyku a to 2891, z toho študijný program *Všeobecné lekárstvo* 1369, *Zubné lekárstvo* 253, *General Medicin*e 1097 a *Dental Medicine* 172. **Bakalárske študijné programy** navštevuje 125 študentov (z toho *Ošetrovateľst*vo 62, *Fyzioterapiu* 41 a *Verejné zdravotníctvo* 22 a **magisterské študijné programy** 48 študentov (*Fyzioterapiu* 23 a *Verejné zdravotníctvo* 25). Na UPJŠ LF ďalej študuje 186 absolventov vysokoškolského štúdia svoje postgraduálne štúdium, z čoho 74 predstavujú interní doktorandi a 112 doktorandov študuje v externej forme. Počet zdravotníckych pracovníkov

zaradených v ďalšom vzdelávaní je celkovo 1482, z toho v špecializačnom štúdiu je zaradených 1083 lekárov/zubných lekárov, 190 sestier a 29 fyzioterapeutov a v certifikačnej príprave je zaradených 180lekárov a zubných lekárov.

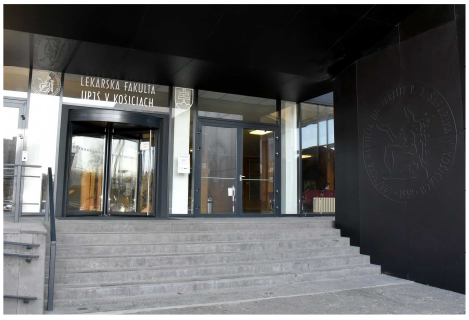

Tlačová správa je archivovaná na:
https://www.upjs.sk/lekarska-fakulta/informacie-pre-verejnost-a-media/tlacove-spravy/

RNDr. Jaroslava Oravcová, PhD.
PR manažérka